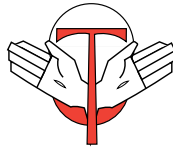


GENERALNA KURIJA
REDA MANJE BRAĆE

DOVOĐENJE DO PRAVE MJERE I PRESTRUKTURIRANJE

Pomagalo Generalnoga definitorija OFM





GENERALNA KURIJA
REDA MANJE BRAĆE

DOVOĐENJE DO PRAVE MJERE I PRESTRUKTURIRANJE

Pomagalo Generalnoga definitorija OFM

Curia Generale dei Frati Minori
Via Santa Maria Mediatrice, 25
00165 • Roma • ITALIA

www.ofm.org

Draga braćo:

Gospodin vam dao mir!

Red i jedinice Reda su žive stvarnosti koje se razvijaju s tijekom godina i sukladno potrebama vremena. Strukture koje ostvarujemo unutar naših jedinica su relativne i provizorne i trebaju biti uvijek u službi evanđeorskoga života i poslanja.

Živimo u vremenu prebrzih promjena, i novi izazovi našega društva nas nukaju na nove evangelizatorske odgovore. Ipak, u mnogim našim jedinicama raste fizički i duhovni zamor braće zbog previše obveza koje moraju izvršavati. To koči sposobnost da se nađu odgovori na nove evangelizatorske izazove i čini silno teškim napor da se usredotočimo na bitno: na kvalitetu evanđeorskoga života usredištenu na prioritete našega načina života – *forma vitae*.

U velikom dijelu Reda se zamjećuje potreba dovođenja na pravu mjeru jedinica, prestrukturiranja aktivnosti, međuprovincijske suradnje i, ono što je još važnije, potreba da provjerimo naš život i evangelizatorsko poslanje. Tako je konstatirao Generalni kapitul 2009. godine, koji u br. 31. Dokumenta *Notitjelji dara Evandjelja*, kaže:

«Dovođenje u pravu mjeru prisutnosti i jedinica što često uključuje zatvaranja i spajanja za jedne i druge je dio revizija i prestrukturiranja. Riječ je o bolnom procesu u kojemu smo ipak pozvani otkrivati trenutak pashalne milosti da si ponovno damo smisao, na jednostavniji i ranjiviji način, ali ta-

kođer proročkiji i zasigurno više način manjih ondje gdje već jesmo prisutni. U našem Redu ta promjena je stvarnost koja se svaki put pokazuje vidljivijom i koja može predstavljati novu prigodu da nadiđemo provincijski mentalitet i da unaprijedimo međuprovincijalnost i osjećaj pripadnosti konferencijama i Redu».

Upravo stoga što se u mnogim jedinicama i konferencijama ti procesi dovođenja na pravu mjeru i prestrukturiranja ostvaruju, naš posljednji Generalni kapitul zatražio je od Generalnoga definatorija da tu temu prouči i da Redu pruži «temeljne linije za pratnju procesa u perspektivi da se dadne veći dinamizam evanđeoskom i misionarskom životu» (*Nalog 47*). To je ono što vam predstavljamo u ovom jednostavnom pomagalu, koje je nužno fleksibilno i ne ulazi u najmanje detalje, imajući u vidu kulturalnu mnogostrukost Reda. Napisali smo ga pošto smo saslušali iskustva različitih jedinica Reda i također drugih kongregacija.

Neka nas Gospodin sve prosvijetli da započnemo te procese i da pogodimo ono što sačinjava temeljnu svrhu svakog dovođenja na pravu mjeru i prestrukturiranja: oživjeti evanđeosku kvalitetu našega života, našega svjedočenja i našega misionarskoga žara kao pojedinačni franjevci i kao bratstvo.

13. studenoga 2010.

Svetkovina sv. Didaka Alkalskoga

Fra JOSÉ RODRÍGUEZ CARBALLO, ofm
generalni ministar, OFM

Prot. 101678

Generalni kapitul 2009. godine, Nalog br. 47. o u “dovođenju na pravu mjeru i prestrukturiranju”

«Generalni kapitul traži od Generalnoga ministra i njegova Definitorija da nastave proučavati temu *dovođenja na pravu mjeru (ridimensionamento)* i *prestrukturiranja (ristrutturazione)* provincija, rasvjetljujući *ciljeve, metode i tipologije*; da ponude temeljne linije za pratnju procesa u perspektivi da se dadne veći dinamizam *evanđeoskom i misionarskom životu*».

1. Važnost teme

Generalni ministri u posljednje vrijeme su jasno izražavali nužnost prestrukturiranja provincija:

- Potrebno je razvijati «kulturu solidarnosti u službi zajedničke budućnosti» (H. Schalück, 1992.).
- «Međuprovincijska suradnja i budućnost Reda» (Generalni kapitul 2003.).
- Međuprovincijska suradnja je nužan «da se ožive važni aspekti naše karizme da budemo *signum fraternitatis*» (J. R. Carballo, 2004.).
- Temeljna briga je da zajamčimo kontinuitet prisutnosti naše karizme a ne preživljavanje sadašnjih struktura.

2. Terminologija

Značenje izričaja koje koristimo:

- a. *Prestrukturiranje /ristrutturazione*): proces ponovnog organiziranja različitog tipa u jedinicama.
- b. *Dovođenje na pravu mjeru (ridimensionamento)*): ponovno organiziranje aktivnosti, djela i prisutnosti (kuće) unutar neke provincije da ih se učini prikladnijima za nove zah-tjeve i situacije.
- c. *Međuprovincijanost*: suradnja između dviju ili više jedinica u nekim aktivnostima od zajedničkoga interesa (npr. Kuće početne formacije, pučke misije, nova bratstva za nove oblike evangelizacije, itd.).
- d. *Spajanje jedinica*: spajanje dviju ili više jedinica da se oformi nova i jedna provincija.
- e. *Prestrukturiranje zbog rasta*: Jedinice koje rastu i rađaju druge jedinice.
- f. *Preutemeljidba (rifondazione)*: odnosi se na hitnost da se ponovno krene od Evanđelja; znači staviti Evanđelje kao temelj vlastitoga osobnoga života, naših bratstava i naših provincijskih struktura.
- g. *Oživljavanje (rivitalizzazione)*: sinonim za preutemeljidbu, znači promicanje kvalitete evanđeoskoga života i svjedočenje braće i bratstava; označava temeljnu svrhu svih procesa dovođenja na pravu mjeru i prestrukturiranja.

3. Motivacije

1. *Motivacije onih koji se opiru dovođenju na pravu*

- a. Provincija ima vlastiti specifični identitet koga treba spasiti.
- b. Smanjiti prisutnosti umanjuje kontakt i uključivanje u narod i, prema tome, oslabljuje pastoral zvanja i rađanje novih zvanja.
- c. Zatvarati samostane znači rezignirano se pomiriti sa smrću.

2. *Motivacije za dovođenje na pravu mjeri i za prestrukturiranje*

- a. U vremenu brzih promjena živjeti dar Evandjelja i uzvratiti ga svijetu, kao braća i kao manji, zahtijeva od nas stalno razlučivanje, ozbiljnu reviziju naših praktičnih izbora i «hrabrost da započnemo nove putove prisutnosti i svjedočenja» (Ggp 33).
- b. «Trajno vrednovanje našega života traže od nas i *simptomima slabosti* koje zamjećujemo u našim bratstvima» koji nam «govore potrebu da pročišćavamo, oživljujemo, obnavljamo naše prisutnosti» (*RdV* str. 27).
- c. Dovođenje na pravu mjeru i prestrukturiranje trebaju se učiniti ne samo zbog praktičnih razloga (manje nas je), nego osobito zbog toga što imamo previše djelatnosti, aktivnosti i kuća koje nas priječe da se *usredotočimo* na ono što je bitno.
- d. Revizija naših struktura je nužna kako bi one bile uvijek i samo u službi života i poslanja.
- e. Otvorenost drugima je nužna da se osjetimo odgovornima za siromašnije jedinice i područja Reda.

4. Ciljevi dovođenja na pravu mjeru i prestrukturiranje

Da se odgovori na pozive koje nam Bog čini po znakovima vremena i mjesta, jedinice trebaju pokrenuti procese dovođenje na pravu mjeru i prestrukturiranja s ciljem da:

- a. promiču kvalitetu evanđeoskoga života i svjedočenje braće i bratstava;
- b. dadnu novi dinamizam evanđeoskom i misionarskom životu, otvarajući prostore za mlade sile, za oblike “nove evangelizacije” i da ponovno pokrenu *misije ad gentes*;
- c. prihvaćaju izazove i hitnosti koje nam dolaze od današnjega svijeta kojemu Red želi posvetiti više pozornosti (usp. *PdV* 9), i da čitaju «znakove vremena i mjesta» (usp. *PdV* 29). Stoga treba “novih bratstava”.

5. Kriteriji za dovođenje na pravu mjeru i za prestrukturiranje

Prestrukturiranje treba biti u vidu oživljavanja, tj. “preutemeljiti” naš život na Evanđelju. To uključuje:

- a. Poštivati “*životne*” prioritete: «osoba bilo svakoga brata dolazi prije bilo koje aktivnosti i prije mjesta» i treba dati prednost «biti pred činiti, životu pred aktivnostima» (RdV 36).
- b. «Učiniti produbljeno razlučivanje o prioritetima *različitih vrsta aktivnosti i prisutnosti*» (RdV 28), tako da shvatimo koje «prisutnosti zadržati», koje «započeti» i koje «zatvoriti» (usp. J. R. Carballo, Izvješće za Kapitul 2009, 133).
- c. Izraditi projekt koji predviđa progresivne etape.
- d. Vrijednote i mjesne stvarnosti nositeljice života a ne samo voditi računa o raspodjeli na području.
- e. Podupirati međuprovincijalnost na različitim područjima: u početnoj i trajnoj formaciji, u pastoralu mladih i pastoralu zvanja, u formaciji gvardijana, u duhovnim vježbama, u pučkim misijama, u novim bratstvima za prihvaćanje i dijeljenje života.

6. Sredstva

- a. U jedinicama i konferencijama ostvarivati *Moratorium*.
- b. Formirati u braći kulturu solidarnosti, osjećaj pripadnosti Redu, mentalitet otvorenosti i međuprovincijske suradnje.
- c. Promicati među braćom pozitivne i konstruktivne stavove u odnosu na dovođenje na pravu mjeru i prestrukturiranje, pomažući im da prihvate *kairos* koji nas potiče na razlučivanje, na usredotočenost na vrjednote Evanđelja i naše karizme.
- d. Prekvalificirati (“preutemeljiti”) osobe i bratstva (usp. *RdV* 28).
- e. Brinuti se za *prioritete* Reda u početnoj formaciji i u izrađivanju projekata života i poslanja.
- f. Promicati pastoral mladih i pastoral zvanja.
- g. Revidirati početnu formaciju.
- h. Formirati gvardijane.
- i. Ponovno ocrtati i smanjiti aktivnosti i djela kako bi se osnažila kvaliteta života, «da se oživi odgovor pozivu i evanđeoski projekt života i poslanja» (*RdV* 28).
- l. Potencirati među-provincijalnost:
 - usredotočujući energije na neke zajedničke međuprovincijske djelatnosti (trajnu formaciju, pastoral mladih i pastoral zvanja, početnu formaciju, evangelizaciju, misije, pravdu i mir, itd.);
 - sjedinjujući i spajajući različite provincije (usp. *PdV* 31.37).
- m. Uvijek imati na umu ono što treba voditi svaki proces: realizam, jasnoću, odvažnost, viziju budućnosti.

7. Tipologija prestrukturiranja: glavne linije

1. Prestrukturiranje rasta

Jedinice koje rastu trebaju se “prestrukturirati”, ponovno organizirati se da omoguće životu da se još razvija;

- neka ovisna kustodija može postati samostalnom kustodijom (neka fundacija može postati ovisnom kustodijom, itd.);
- neka provincija može dati početak drugoj provinciji, ili fundaciji ili samostalnoj kustodiji.

Osnivanje nove provincije reguliraju Generalni statuti, čl. 120 i 124.

Osnivanje nove samostalne kustodije reguliraju Generalni statuti, čl. 121, 124, 125, 128.

- Da se osnuju potrebno je da postoji mogućnost da se provodi život i poslanje Reda: formacija, upravljanje, suradnja i ekonomsko uzdržavanje (usp. GGSS 120 § 1).
- Osim toga treba imati minimalan broj braće i gvardijanata: za provinciju, 40 svečanozavjetovane braće i 6 gvardijanata (usp. GGSS 120 § 2); za samostalnu kustodiju, 25 svečanozavjetovane braće i 4 gvardijanata (usp. GGSS 121 § 2) i „s osnovanom nadom da će Red u budućnosti rasti“ (GGSS 121 § 1).

Osnivanje fundacije reguliraju Generalni statuti, čl. 127 i 128. Fundacije ovisne o generalnom ministru mogu u novicijat i na zavjetovanje pripuštati braću koja će biti učlanjena u iste fundacije (usp. GGSS 127 § 3).

2. Jedinice u internom procesu dovođenja na pravu mjeru

Sve provincije se nalaze pred različitim teškoćama izazvani-
ma smanjenjem osoblja. Zajednička politika je u tome da se
suoči s “*izvanrednim stanjem*”, često žrtvujući osobe i/ili kva-
litetu života bratstva. Naprotiv, važno je da se ne damo uprav-
ljati i voditi stvarnošću, nego da umijemo odgovoriti na misio-
narske “*hitnosti*”, da imamo *otvorenu viziju* budućnosti pro-
vincije, da znamo *planirati* aktivnosti i djela, nalazeći prikla-
dne *strategije*.

Strukture (djela i nekretnine) možemo promatrati u četiri ka-
tegorije:

1. strukture koje treba nastaviti (neophodne);
2. strukture koje treba prilagoditi. Preoblikovati ili dati im različito usmjerenje;
3. nove strukture koje treba pronaći kao odgovor na nove potrebe;
4. strukture koje treba napustiti.

Djelo *unutarnje reorganizacije*, vođene s razlučivanjem, dale-
kovidnošću i odvažnošću, zahtijeva *dovođenje na pravu mje-
ru* neke provincije u cilju da se dadne “znakovitost” prisutno-
stima bratstava i novo “misionarsko” zalaganje aktivnostima.

Sve provincije trebaju *unutarnju reorganizaciju*. Također i
cvatuća provincija to treba učiniti da si osigura uvjete za do-
bru kvalitetu života i osbito da oslobodi energije za novu
evangelizaciju.

3. Jedinice koje se otvaraju međuprovincijalnosti

Riječ je o izboru koga treba učiniti ili o strategiji koju treba slijediti u znaku:

- Međuprovincijske “suradnje”;
- “solidarnosti” s drugim provincijama i sa sveopćim Bratstvom;
- služenja za “zajedničku budućnost”;
- svjedočenja da se bude “*signum fraternitatis*”.

Najvažnija područja su:

- *Početna formacija* (pastoral zvanja, zajedničke kuće formacije, zajednički teološki instituti, kulturalne institucije...);
- *Trajna formacija* (formacija gvardijana različitih provincija, formacije za misije, “Under 10”, seminari produblivanja, itd.);
- zajednički projekti *solidarnosti* i *misija “inter gentes”*;
- zalaganje za *misije “ad gentes”*.

Također i međuprovincijalnost treba smjerati *nečemu novom*. Rizik ili kušnja je u tome da se međuprovincijska suradnja smatra kao neka pomoć da se nastavi s aktivnostima i djelima koja se imaju.

Međuprovincijska suradnja koja se nadahnjuje ili jača *osjećajem pripadnosti Redu*, uključuje:

- *pobrinuti se za siromašne i slabe jedinice*, kao što može biti neka provincija koja ne može nastaviti sama;
- *osjećati se odgovornima* i podupirati *bratstvo Reda* koje treba osoblja ili nešto drugo da može nastaviti živjeti na nekom mjestu koje se smatra nužnim, osobito “*misij-ska*” bratstva.

4. Jedinice koje idu prema ujedinjuje ili spajanju

- a. Razloge i ciljeve radi kojih se želi započeti proces ujedinjenja između različitih jedinica treba razjasniti i shvatiti.
- b. Takav proces se ne smije gledati samo kao posljedica progresivnog umiranja ili negativnog procesa, nego ga treba promatrati kao novu mogućnost za veću suradnju i za ponovno rađanje franjevačkoga života i poslanja. *Obrezivanje ima za cilj pomlađivanje i očuvanje plodnosti franjevaštva na nekom području.*
- c. Sličan proces se treba roditi iz hitne potrebe da se bolje odgovori znakovima vremena i da se karizma inkulturira sada i ovdje; iz želje za autentičnijim i znakovitijim životom; iz volje da se pripravi znakovita budućnost.
- d. Uspjeh procesna ujedinjenja zahtijeva da:
 - se napreduje bez žurbe, ali također bez stanki tako da se mogu učiniti značajni izbori koji odgovaraju zahtjevima okoline i sukladni našoj karizmi;
 - budu uključena sa braća, i osobito gvardijani bratstava, tako postanu svjesni, posviješćeni i, prema tome, da budu u stanju učiniti uzajamno dijeljene izbore;
 - se predvidi i sociološko ispitivanje (broj i dob braće, kuće i aktivnosti, osjetljivost braće i sile koje su na raspolaganju) i također da se može zamisliti budućnost našega Reda u jedinicama koje su uključene u taj proces;
 - se nastoji odrediti prisutnosti koje treba zadržati, dokinuti ili uspostaviti, i to neka se dogodi prije ujedinjenja, kao i to da se u svakoj jedinici započne hod dovođenja na pravu mjeru ili unutarnja obnova;
 - si programiraju susreti među braćom (trajne formacije, duhovnih vježbi, kapitula na rogožinama, itd.) da se promiče veće uzajamno poznavanje;
 - se poduzme zajednički hod nekih nosivih područja, kao što su početna i trajna formacija, pučke misije, pastoral zvanja, PMOD, itd.;

- se odluka o ujedinjenju donese na provincijskim kapitulima, nakon što se je formalno konzultiralo svu braću zainteresiranih jedinica i, nakon što se je s rezultatom takva ispitivanja upoznalo generalnoga ministra tako da generalni definatorij može donijeti konačnu odluku;
 - sav proces animira grupa – voditelj sastavljena od provincijalnih ministara i njihovih definatorija.
- e.** Konferencija provincijalnih ministara je pozvana da sudjeluje u razmišljanju i da ponudi prijedloge, vodeći računa o prisutnosti franjevaštva u određenoj pokrajini;
- f.** U započetom procesu generalni ministar, ako smatra prikladnim, imenuje generalnoga delegata da prati završni hod koji će dovesti do stvaranja nove jedinice.

Upotrijebljene kratice

Ggp = *Gospodin nam govori na putu*

PdV = *Nositelji dara Evandjelja*

RdV = *Ponovno krenuti od Evandjelja*

Realizzazione editoriale



Ingegno Grafico

SERVIZI INTEGRATI PER LA GRAFICA,
LA STAMPA E L'EDITORIA
ingegno.grafico@tiscali.it

Stampa
Tipografia Mancini s.a.s. - 2011



RED MANJE BRAĆE